

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту економіки
промисловості НАН України
академік НАН України

Ю.С. Залозна
« _____ » 2023 р.

Залозна Ю.С.

2023 р.

ПРОГРАМА

додаткового випробування
для вступу до аспірантури
за спеціальністю 051 Економіка

Укладачі:

д.е.н. Антонюк В.П.

д.е.н. Булєєв І.П.

д.е.н. Брюховецька Н.Ю.

к.е.н. Сердюк О.С.

д.е.н. Ляшенко В.І.

д.е.н. Мельникова М.В.

Затверджена Ученою радою
ІЕП НАН України
Протокол №4 від 22.03.2023 р.

Київ 2023

Програма додаткового вступного випробування призначена для осіб, які вступають до аспірантури Інституту економіки промисловості Національної академії наук України за спеціальністю 051 Економіка, на основі ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки). Вступ таких осіб можливий за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань з урахуванням середнього бала відповідного диплома. Додаткове вступне випробування проводиться у строки та згідно з Правилами прийому до Інституту економіки промисловості НАН України у 2023 році.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Економіка та її основні об'єкти дослідження.
2. Фактори, які впливають на попит та пропозицію на ринку. Закони попиту та пропозиції.
3. Економічне зростання та фактори, які можуть сприяти економічному зростанню.
4. Інфляції та дефляція, можливі наслідки від цих процесів.
5. Основні інструменти макроекономічної політики та їх вплив на економіку.
6. Бюджет та дефіцит. Наслідки, які можуть бути від бюджетного дефіциту.
7. Фактори, що впливають на попит та пропозицію на ринку. Закони попиту та пропозиції.
8. Основні функції грошей в економіці.
9. Монополія та конкуренція, особливості цих ринкових структур.
10. Основні фактори які впливають на зовнішньоекономічну діяльність країни. Переваги та недоліки міжнародної торгівлі.
11. Основні складові економіки національного господарства.
12. Основні економічні показники, що використовуються для оцінки рівня розвитку національного господарства.
13. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Його вимір та роль у визначенні економічного здоров'я країни.
14. Основні складові витрат ВВП.
15. Інфраструктура та її роль у розвитку національного господарства.
16. Особливості розвитку економіки в сучасних умовах.
17. Зміст та функції податків. Основні види податків.
18. Основні види ресурсів в Україні.
19. Безробіття, його причини та наслідки. Види безробіття.
20. Характеристика сучасного ринку праці та основних проблем ринку праці.

21. Підприємництво та його зміст. Основні види підприємницької діяльності.
22. Сутність та мета кредитування.
23. Економічні категорії, закони і принципи. Рівні використання економічних законів. їх класифікація.
24. Функції політичної економії та методи дослідження економічних процесів і явищ.
25. Економічні потреби, їх сутність та класифікація. Закон зростання потреб. Взаємозв'язок потреб і ресурсів.
26. Власність як економічна категорія. Види відносин власності. Право власності.
27. Сутність, структура і фактори суспільного виробництва. Форми його організації.
28. Виробничі ресурси. Крива виробничих можливостей.
29. Товар та його властивості. Еволюція товарного виробництва. Теорії вартості.
30. Гроші: їх суть та функції. Грошовий обіг та його закони.
31. Грошова система, її структурні елементи та типи.
32. Ринкова економіка: риси, принципи та етапи формування. Недоліки ринкової економіки.
33. Інфраструктура ринку: основні риси та елементи. Види бірж.
34. Конкуренція в ринковій системі. Цінова та нецінова конкуренція.
35. Ціна як економічна категорія. Види, функції та методи встановлення ціни.
36. Криві байдужості, їх властивості та види.
37. Монополія в ринковій економіці: визначення, ознаки. Умови максимізації прибутку
38. Модель економічного кругообігу: графічна та аналітична інтерпретація
39. Інфляція: сутність, причини, наслідки, показники. Антиінфляційна політика.
40. Безробіття: причини виникнення, види та наслідки. Закон Оукена.

41. Сукупний попит, його сутність. Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові чинники сукупного попиту.
42. Функція споживання. Функція заощадження. Чинники споживання та заощадження, які не залежать від доходу.
43. Функція інвестицій. Чинники, що впливають на інвестиційний попит, який не пов'язаний з відсотковою ставкою.
44. Необхідність та сутність державного регулювання економіки. Методи державною регулювання економіки.
45. Податки: сутність, види, функції. Крива А. Лаффера.
46. Фіскальна політика та державний бюджет. Державний борг.
47. Монетарна політика та її інструменти.
48. Соціальна політика. Економічна нерівність і перерозподіл доходів. Крива Лоренца.
49. Характеристика головної проблеми суспільства на даний час.
50. Сутність економічних відносин.
51. Підприємство як суб'єкт ринку.
52. Основні елементи економічної діяльності підприємства.
53. Організаційно – економічна основа функціонування підприємства.
54. Функції підприємства.
55. Фактори економічного розвитку підприємства.
56. Основні критерії ефективності роботи підприємства.
57. Фактори соціально – економічного розвитку підприємства.
58. Основні економічні показники ефективності діяльності підприємства.
59. Сутність теорії галузевих ринків.
60. Фактори (зовнішні та внутрішні) функціонування підприємства.
61. Показники економічного зростання підприємства.
62. Економічний аналізу діяльності підприємства.

63. Методи економічного аналізу діяльності підприємства.
64. Характеристика сучасного менеджменту.
65. Термін «менеджмент».
66. Форми та напрямки фінансового менеджменту.
67. Термін «управлінське рішення».
68. Організація як функція управління.
69. Характеристика системи маркетингу підприємства.
70. Організація маркетингової діяльності підприємства.
71. Сутність маркетингової політики комунікації.
72. Термін «дохід підприємства».
73. Три основні напрямки використання доходу підприємства.
74. Класифікація доходів по видах діяльності.
75. Економічний зміст «прибутку».
76. Функції прибутку як категорії ринкових відносин.
77. Зміст прибутку через його показники – рівень та сума.
78. Структура валового доходу підприємства.
79. Структура чистого прибутку підприємства.
80. Характеристика споживчого ринку як економічної категорії.
81. Класифікація споживчих ринків.
82. Складові споживчого ринку.
83. Функції ринків товарів та послуг.
84. Фактори розвитку споживчого ринку.
85. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин.
86. Показники ринкової ситуації.
87. Показники ринкової інфраструктури.

88. Показники купівельної спроможності населення.
89. Сутність показника «ефективність діяльності підприємства» та одиниці виміру.
90. Порівняння сутності категорій «економічний ефект» та «економічна ефективність».
91. Соціальний ефект діяльності підприємства.
92. Термін «антикризове управління».
93. Елементи економічного механізму антикризового управління.
94. Методи антикризового управління.
95. Стратегії антикризового управління.
96. Технологічна схема антикризової програми підприємства.
97. Матриця фінансової рівноваги.
98. Сутність абсолютних показників фінансової стійкості.
99. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства (методика діагностики платоспроможності підприємства Коннона, Гольдера; методика кредитного скорингу).
100. Показники платоспроможності підприємства.
101. Оцінка кредитоспроможності підприємства.
102. Різниця між основними та обіговими засобами підприємства.
103. Сутність амортизаційних відрахувань.
104. Складові показника «рентабельність підприємства».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2-х кн. Кн. 2: Мікроекономіка; за ред. С.М. Панчишина. 2-ге вид., випр. і доп. К.: «Знання», 2014. 390с.
2. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. К.: Атіка, 2009. - 368с.
3. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.
4. Брюховецька Н.Ю., Іваненко Л.В. Оцінювання людського капіталу та доданої вартості підприємств: теорія та практика: монографія / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 184 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2020/08/monohrafiya_briukhovetskaia_yvanenko_2020_compressed.pdf
5. Вишневецький О.С. Цифрова платформізація процесу стратегування розвитку національної економіки: монографія / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2021. 449 с. URL: https://drive.google.com/file/d/19oDuFVSUBOG6Y7xmiO-0N5o3Dq6n0r_m/view
6. Гальчинський А. Теорія грошей. Навчально-методичний посібник. К.: Основи, 2001. 411 с.
7. Економічна теорія: навчальний посібник, 2-ге видання; за заг. ред. Л.С. Шевченко. Х.: Право, 2019. 268с.
8. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність: підручник; Е.М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк, Н. І. Волкова, В. А. Чередниченко. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 410 с.
9. Єщенко П.С., Кваснюк Б.Є., Бірюков О.А. Нова модель держави. Слов'янськ. 2002. 194 с.
10. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 728 с.
11. Інституціональна модель інноваційної економіки: колективна монографія / за ред. В. І. Ляшенка, О. В. Прокопенка, В. А. Омеляненка. НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 327 с. URL: <https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/instytutsionalna-model-innovatsijnoi-ekonomiky.pdf>

12. Косік А., Гронтковська Г. Мікроекономіка: практикум. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 418с.
13. Касьяненко Л.М. Економічна теорія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 224с. 12.Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Макроекономіка. Л.: Просвіта, 1997. 328 с.
14. Манків Г. Макроекономіка. Підручник для ВНЗ. Пер. з англ. К. : Основи 2000. 588 с.
15. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: Навчальний посібник; за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ: «ЛілеяНВ», 2015. 348 с.
16. Панчишин С., Островерх П., Грабинська І. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Підручник у 2 книгах. Книга 1. Вступ до макроекономіки. К.: Априорі, 2020. 648с.
17. Рудий М., Жебка В. Мікроекономіка. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 360с.
18. Податкова політика України: стан, проблеми, перспективи: Монографія; за ред. З.С.Варналія. К.: Заня України, 2008. 675 с.
19. Радіонова І.Ф. Макроекономіка: теорія та політика: Підручник. К.: Таксон, 2004. 348 с.
20. Самюелсон П.Л., Нордгауз В.Д. Макроекономіка: Пер. з англ. К.: Основи, 8 1995. - 573 с.
21. Безугла В.О., Постіл І.І. Мікроекономіка: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.
22. Кушнір В.С. Мікро- та макроекономіка: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.
23. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник; Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. У 2-х частинах. К.: Основи, 2001.
22. Мікроекономіка: Навчальний посібник; Г.Е. Гронтковська; А.Ф. Косік. 2-ге видання, перероблене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2008.
24. Мікроекономіка: Навчальний посібник; М.І. Зверяков; Л.Я. Коноводченко; В. В. Машевська. О.: Пальміра, 2006.
25. Финансы: Учебник/ Под ред. А.Г. Грязновой А.Г., Е.В. Маркиной. – М: Финансы и статистика, 2005. – 504 с.

26. Фінанси зарубіжних корпорацій: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. – 2-ге вид., доп. іперероб. / В. М. Суторміна, В. М. Федосов, Н. С. Рязанова [та ін.]. К.: КНЕУ, 2008. – 218 с.
27. Фінанси підприємств. Підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 7-ме вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.
28. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.